

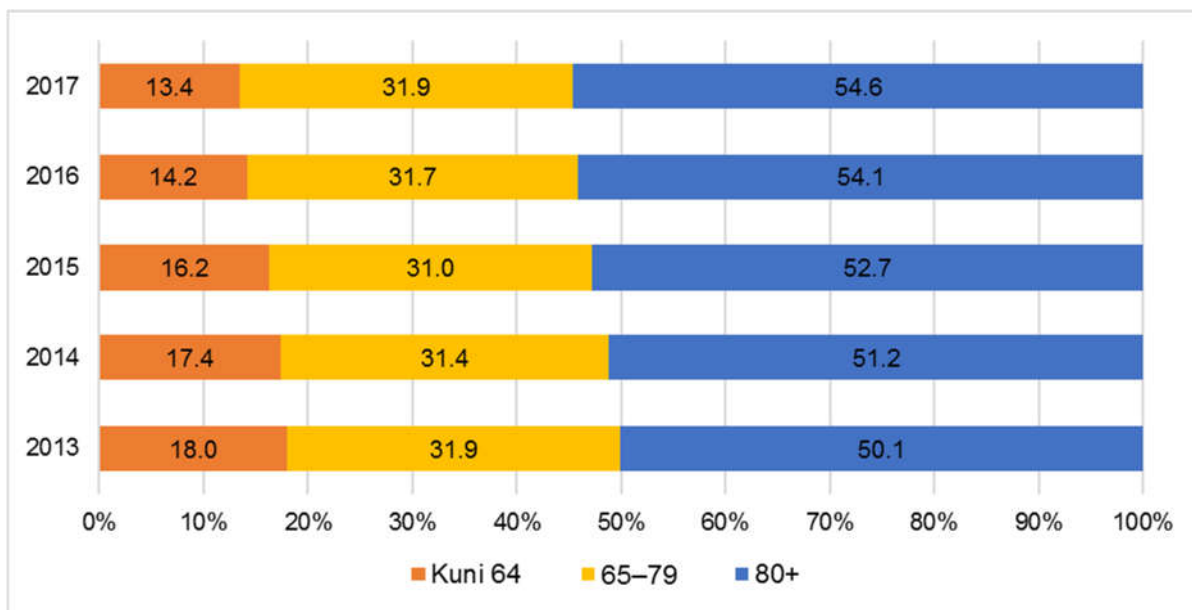
Koduteenuse osutamine aastatel 2013–2017

Sotsiaalministeeriumi analüüsi- ja statistikaosakond

2017. aastal sai koduteenust 6400 inimest, kellest neljandik olid mehed ja kolm neljandikku naised. Suurema osa teenusesaajatest moodustavad vanemaealised (pensioniealised) ning nende osatähtsus teenusesaajate hulgas on kasvanud. Kui 2013. aastal oli 65-aastaseid ja vanemaid teenusesaajaid 82%, siis 2017. aastal oli neid 86,5%. Kasv on toimunud 80-aastaste ja vanemate teenusesaajate osatähtsuse kasvu arvel (tabel 1, joonis 1).

Tabel 1. Koduteenuse saajad soo ja vanuse järgi, 2013–2017 (aasta jooksul)

Vanus ja sugu	2013	2014	2015	2016	2017
Kokku	6 435	6 545	6 673	6 283	6 400
mehed	1 650	1 641	1 675	1 560	1 608
naised	4 785	4 904	4 998	4 723	4 792
kuni 24	159	126	136	16	8
mehed	79	68	74	6	3
naised	80	58	62	10	5
25–49	307	302	261	242	247
mehed	155	145	139	134	140
naised	152	157	122	108	107
50–64	690	710	687	636	605
mehed	395	396	384	371	349
naised	295	314	303	265	256
65–79	2 053	2 058	2 070	1 991	2 044
mehed	597	589	607	573	604
naised	1 456	1 469	1 463	1 418	1 440
80+	3 226	3 349	3 519	3 398	3 496
mehed	424	443	471	476	512
naised	2 802	2 906	3 048	2 922	2 984
65-aastaste ja vanemate teenusesaajate osatähtsus, %					
65–79	31,9	31,4	31,0	31,7	31,9
mehed	36,2	35,9	36,2	36,7	37,6
naised	30,4	30,0	29,3	30,0	30,1
80+	50,1	51,2	52,7	54,1	54,6
mehed	25,7	27,0	28,1	30,5	31,8
naised	58,6	59,3	61,0	61,9	62,3

Joonis 1. Koduteenuse saajate vanuseline jaotus, 2013–2017, %

Teenusesaajate arv aastatel 2013–2017 on püsinud väikeste kõikumistega 6300–6700 vahel. Kuni 2015. aastani teenusesaajate arv kasvas, ulatudes 6673-ni. 2016. aastal vähenes see aga 390 isiku võrra (ligi 6%). Mõningal määral mõjutas seda 2016. aastast jõustunud sotsiaalhoolekande seadus, mille järgi on teenuse saajate sihtgrupiks täisealised isikud. 2017. aastal kasvas teenusesaajate arv 2016. aastaga võrreldes 1,9% ehk 117 inimese võrra. Kasv toimus peamiselt 80-aastaste ja vanemate teenusesaajate arvel.

Kasvanud on nende teenusekasutajate osakaal, kes kasutavad samal ajal kohaliku omavalitsuse poolt osutatavat eluruumi tagamise teenust. Kui 2013. aastal oli selliseid teenusesaajaid 10,6%, siis 2017. aastal 12,8%.

Maakondade jaotuses on muutused koduteenuste saajate arvudes vaadeldava perioodi jooksul üpris suured (vt tabel 2). Kui Jõgeva maakonnas vähenes teenusesaajate arv 2017. aastal võrreldes 2013. aastaga 33,2%, siis Võru maakonnas kasvas teenusesaajate arv 22,7%. Enam kui 10%-line kasv oli ka Ida-Viru, Pärnu ja Järva maakonnas (vastavalt 17,6%, 15,8% ja 11,5%).

Tabel 2. Koduteenuse saajad maakonniti, 2013–2017 (aasta jooksul)

Maakond	2013	2014	2015	2016	2017	Muutus (2017/2013),%
Kokku	6 435	6 545	6 673	6 283	6 400	-0,5
Harju (Tallinnata)	506	481	529	547	534	5,5
Hiiu	53	47	55	62	58	9,4
Ida-Viru	493	508	542	527	580	17,6
Jõgeva	377	332	348	266	252	-33,2
Järva	156	143	136	153	174	11,5
Lääne	263	277	304	265	266	1,1
Lääne-Viru	312	325	329	281	340	9,0
Põlva	240	247	242	199	208	-13,3
Pärnu	411	434	436	442	476	15,8
Rapla	315	290	267	257	241	-23,5

Saare	281	321	342	255	204	-27,4
Tallinn	1 490	1 595	1 590	1 527	1 512	1,5
Tartu	674	678	673	607	620	-8,0
Valga	294	318	307	317	312	6,1
Viljandi	231	199	203	201	207	-10,4
Võru	339	350	370	377	416	22,7

Teenust saavatest isikutest peaaegu neljandik elab Tallinnas, ligi 10% teenusesaajatest on Tartu maakonna elanikud.

Tabel 3. Koduteenuse saajate jagunemine maakonniti, 2013–2017 (aasta jooksul), %

Maakond	2013	2014	2015	2016	2017
Kokku	100	100	100	100	100
Harju (Tallinnata)	7,9	7,3	7,9	8,7	8,3
Hiiu	0,8	0,7	0,8	1,0	0,9
Ida-Viru	7,7	7,8	8,1	8,4	9,1
Jõgeva	5,9	5,1	5,2	4,2	3,9
Järva	2,4	2,2	2,0	2,4	2,7
Lääne	4,1	4,2	4,6	4,2	4,2
Lääne-Viru	4,8	5,0	4,9	4,5	5,3
Põlva	3,7	3,8	3,6	3,2	3,3
Pärnu	6,4	6,6	6,5	7,0	7,4
Rapla	4,9	4,4	4,0	4,1	3,8
Saare	4,4	4,9	5,1	4,1	3,2
Tallinn	23,2	24,4	23,8	24,3	23,6
Tartu	10,5	10,4	10,1	9,7	9,7
Valga	4,6	4,9	4,6	5,0	4,9
Viljandi	3,6	3,0	3,0	3,2	3,2
Võru	5,3	5,3	5,5	6,0	6,5

Koduteenust osutavate kohaliku omavalitsuse üksuste arv on püsinud 174 ja 185 vahel (vana haldusjaotuse järgi). Teenust osutanud kohaliku omavalitsuse üksuste osatähtsus kõigist omavalitsustest on kasvanud 2017. aastal võrreldes 2013. aastaga 80,1%-lt 86,9%-le. 2017. aastal osutati koduteenust kõigis kohaliku omavalitsuse üksustes Hiiu, Rapla, Lääne-Viru ja Võru maakonnas, kusjuures Hiiumaal kogu vaadeldava perioodi jooksul. 90% ja enamuses omavalitsustest osutati koduteenust Jõgeva, Harju, Ida-Viru ja Lääne maakonnas. Tagasihoidlikumalt on koduteenust osutatud Viljandi, Tartu ja Saare maakonnas, kus teenust osutavate omavalitsuste osatähtsus maakonna omavalitsuste koguarvust oli 2017. aastal vastavalt 58,3%, 77,3% ja 78,6%.

Tabel 4. Koduteenust osutanud kohaliku omavalitsuse üksuste arv maakonniti, 2013–2017

Maakond	KOVide arv ¹ maakonnas	Teenust osutanud kohaliku omavalitsuse üksuste arv				
		2013	2014	2015	2016	2017
Kokku	226 / 213	181	174	175	175	185
Harju (Tallinnata)	23 / 22	22	20	20	19	20
Hiiu	5 / 4	5	4	4	4	4
Ida-Viru	22 / 20	17	17	17	17	18

Jõgeva	13	12	12	12	12	12
Järva	12	9	9	9	10	10
Lääne	12 / 10	8	7	8	8	9
Lääne-Viru	15	15	14	14	14	15
Põlva	14 / 13	12	12	12	11	11
Pärnu	20 / 19	14	13	13	14	16
Rapla	10	10	10	9	10	10
Saare	16 / 14	9	9	10	9	11
Tallinn	1	1	1	1	1	1
Tartu	22	17	18	18	17	17
Valga	13	9	10	10	10	11
Viljandi	15 / 12	10	7	7	7	7
Võru	13	11	11	11	12	13

¹ KOVide koguarv kuni 2013. aastani oli 226. Pärast 2013. aastal toimunud omavalitsuste ühinemist oli KOVide koguarv 2014. aastal 215. Siin pole arvestatud 2014. aasta sügisel Saare maakonnas toimunud KOVide ühinemisi. See muutus on arvestatud 2015. aastal, mille järgi oli alates 2015. aastast kuni 2017. aastal läbi viidud haldusreformini Eestis 213 omavalitsust. 2017. aasta kohta on kasutatud haldusreformieelset omavalitsuste arvu.

Tabel 5. Koduteenust osutanud kohaliku omavalitsuse üksuste osatähtsus maakonna omavalitsuste koguarvus, 2013–2017, protsenti

Maakond	2013	2014	2015	2016	2017
Kokku	80,1	80,9	82,2	82,2	86,9
Harju (Tallinnata)	95,7	90,9	90,9	86,4	90,9
Hiiu	100	100	100	100	100
Ida-Viru	77,3	85,0	85,0	85,0	90,0
Jõgeva	92,3	92,3	92,3	92,3	92,3
Järva	75,0	75,0	75,0	83,3	83,3
Lääne	66,7	70,0	80,0	80,0	90,0
Lääne-Viru	100	93,3	93,3	93,3	100
Põlva	85,7	92,3	92,3	84,6	84,6
Pärnu	70,0	68,4	68,4	73,7	84,2
Rapla	100	100	90,0	100	100
Saare	56,3	56,3	71,4	64,3	78,6
Tallinn	100	100	100	100	100
Tartu	77,3	81,8	81,8	77,3	77,3
Valga	69,2	76,9	76,9	76,9	84,6
Viljandi	66,7	58,3	58,3	58,3	58,3
Võru	84,6	84,6	84,6	92,3	100

Koduteenuse osutamiseks kulus 2017. aastal kokku 6491 tuhat eurot, millest põhiosa (93,5%) tasusid kohaliku omavalitsuse üksused. Teenust saanud inimesed ise ja nende pereliikmed tasusid 307 tuhat eurot (4,7% kulutustest). Inimestelt teenuse eest võetav tasu sõltub teenuse mahust (nt kordade arv nädalas ja teenusetundide arv), maksumusest ja teenust saava isiku ning tema perekonna majanduslikust olukorrast¹.

¹ Teenuse osutamise tingimused ja korra kehtestab iga kohaliku omavalitsuse üksus oma õigusaktiga.

Võrreldes 2013. aastaga kasvasid 2017. aastal kulutused koduteenuse osutamiseks 30,1%. Kohalike omavalitsuste osatähtsus teenuse rahastamisel on mõnevõrra vähenenud (95,5%-lt 2013. aastal 93,5%-ni 2017. aastal), kuid nende kahe aasta võrdluses on teenuse kulu juurdekasvust KOVide osa 86,9%. Teenust saanud inimeste osalus on kasvanud 4,3%-lt 4,7%-ni, kuid teenuse kulu juurdekasvust on see 6,1%. Teenuse eest tasu võtmine sõltub erinevatest asjaoludest. Nii võib osades omavalitsustes olla teenus kõigile (või osale neist) inimesepoolse osalustasuta, teistes sõltub isikult võetav tasu teenust vajava inimese ja tema ülalpidamiskohuslaste (kui neid on) majanduslikust olukorrast, teatud juhtudel ka teenuse osutamise tingimustest (nt kaks korda nädalas on teenus tasuta, sellest suurema kordade arvu puhul võetakse tasu jne).

Tabel 6. Kulutused koduteenuse osutamiseks katteallikate järgi, 2013–2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Kokku (tuhat eurot)	4 988,74	5 306,82	5 721,54	6 117,41	6 491,37
kohaliku omavalitsuse üksus	4 764,49	5 086,29	5 468,13	5 809,14	6 069,78
teenuse saaja, tema pereliikme või eestkostja osalus	215,51	217,32	248,93	293,48	306,79
riik ¹	11,29	2,14	0,68	6,99	106,91 ²
muu	0,45	1,07	3,8	7,81	7,89
Kulutused ühe teenusetunni kohta, eurot ³	6,72	7,30
Kulutuste katteallikate jaotus, %					
kohaliku omavalitsuse üksus	95,5	95,8	95,6	95,0	93,5
teenuse saaja, tema pereliikme või eestkostja osalus	4,3	4,1	4,4	4,8	4,7
riik ¹	0,2	0	0	0,1	1,6
muu	0	0	0,1	0,1	0,1

¹ Rahastuse allikaks on riigieelarvest toetusfondi kaudu kohalikele omavalitsustele sotsiaaltoetuse ja teenuste osutamise ja arendamise toetuseks eraldatud summad ja ESFi raha.

² 92,4% summast on ESFi raha.

³ Andmeid osutatud teenusetundide kohta hakati koguma alates 2016. aastast.